

De Postrijder der provincie Limburg

MEN SCHRIJFT IN
te Tongeren bij M. COLLÉE, uitgever en
eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

verschijnende dinsdags, donderdags en zaterdags.

ABONNEMENT

binnen de stad, 7 fr. per jaer.
buiten de stad, 8 fr.
Een blad afzonderlijk 15 centiemen.
Aankondigingen 15 centiemen per druk-
regel.

TONGEREN, DEN 2 SEPTEMBER.

De wet op de Kerkhoven.

De doktrinaire bladen zijn woedend tegen het ontwerp van wet op de kerkhoven, hetwelk wij verleden zaterdag hebben medegedeeld. En waarom? Omdat die wet voortaan belet dat de *farceurs* van alle slach ongestraft het kerkhof der katholieken komen schenden; omdat dit ontwerp een afzonderlijk kerkhof geeft aan iedere gezindheid, aan den katholiek, aan den protestant, aan den Israëliet, aan dengene die in zijn leven van geen godsdienst heeft willen deel maken.

Dat is, zal men zeggen, de oprechte vrijheid; zoo wordt het in de vrije landen verstaan; zoo begrijpt het onder andere Holland, waar de protestant bij den protestant, de katholiek bij den katholiek begraven wordt — deel makende na den dood, gelijk in zijn leven, van de kerk welke voorschriften hij gevolgd heeft.

Volgens de doktrinaire bladen is dat de vrijheid niet. De vrijheid bestaat voor hen, in het schenden van de rechten der katholieken, in het tegen werken der voorschriften der kerk, in het krenken van ons geweten, kortom, in het maken van schandalen, zooals wij er reeds zoo dikwijls ondervonden hebben.

Zij gaan verder: zij beweren dat *deschending* de ware geest der grondwet is, terwijl integendeel de grondwet iedere gezindheid volle vrijheid wil geven, aan iederen godsdienst zijne vrije uitoefening wil laten.

De kwestie is zoo eenvoudig, zoo vol gezond verstand, zoo natuurlijk dat wij niet begrijpen hoe de doktrinaire daartegen kunnen opkomen; doch, het is waar ook, doktrinair zijn beteekent: voor niemand de vrijheid dan voor die partij alleen.

Het kabinet zal wel doen een einde te stellen aan die hatelijkheden en vervolgingen, en de ware vrijheid in te voeren; dat is te zeggen: de grondwet verzekert aan iedere denk wijze de vrije uitoefening van godsdienst, en van dat oogenblik ook zult gij het kerkhof van een andersdenkende dan gij, niet meer moedwillig verstoren, schenden of ooteren.

De katholiek geeft daarvan het voorbeeld: hij vraagt niet op een ander kerkhof te rusten; hij wil de grafplaatsen der andere godsdiensten niet storen, maar hij wil ook niet begraven worden op eene andere wijze dan die door zijn geloof aangewezen — welnu, dat men zijne denkwijze eerbiedige, zooals bij die van anderen ontziet.

EENE

WESTFAALSCH BOERENBRUILOFT

(Vervolg.)

VII.

DE SPOKENKIEKER.

Terwijl de bruidsdansen aan den gang waren, was er eens kleine beweging ontstaan. Therese was door den gastbidder naar buiten geroepen, en kort daarna met eene zeer schoone jonge dame weder binnen getreden. Deze dame was eenvoudig en feestelijk gekleed; men kon aan hare geheele houding zien, dat zij iemand van aanzien was, en toch ging zij zonder de minste trotschheid door de kringen rond, zoodat zelfs haar binnentreden geen de minste stoornis veroorzaakt had. Zij was, zoo als men begrijpen zal de jonge gravin Leubausen. De oude scholte Sudhof had haar bij het binnen komen begroet, — zeer beleefd, maar toch eenigzins op de manier, zoo als een vassal de dochter van zijnen leenhoeër begroeten zou. De bruidegom had haar daarop troewhartig de hand gegeven, zoo als hij die aan elken bruidsgast geven moest. De gravin had de bruid vertrouwelijk toegenikt, en de bruid, aan wie juist de vrouwenmuits werd opgedaanst, had dien groot beantwoordt, doch niet zonder eene kleur als bloed te krijgen. De bruidsdansen waren niet afgebroken, aangezien er geen meesteresse meer onder de lijfgeigenen gestreden was. Toen zij ten einde waren, moest de bruidegom nog met de bruid dansen; zij was immers, *sadat men haar de vrouwenmuits had opgezet, zijne vrouw, en hij moest, door den dans, voor aller oog bezit van haar nemen.*

Gemeente-Secretarissen.

Meermalen reeds heeft de heer graaf de T'Serclaes, gouverneur van Limburg, de gemeente-besturen aangespoord om den toestand der secretarissen te verbeteren. Hier en daar heeft eene gemeente de jaarwedde van den secretaris verhoogd, maar het grootste gedeelte heeft niets gedaan.

Alle dagen wordt den secretaris een nieuw werk opgedrongen, het gansch bestuur der gemeente rust op hem, maar niemand heeft de gedachte van aan dien belangrijken ambtenaar eene rechtmatige vergelding te vergunnen, en terwijl de boter anderhalven frank kost, zit Mijheer de secretaris daar te koekeleeren met eene jaarwedde die hem juist toelaat alle twee dagen een glas tongersch bier te drinken.

Kom, kom, dat heeft veel te lang geduurd. Wij twifelen niet of de gemeente-besturen zullen het zich tot eene eer rekenen dien toestand te doen ophouden.

M. de gouverneur van Limburg komt eenen nieuwen omzendbrief van den heer Minister van binnenlandsche zaken af te kondigen, strekkende om de gemeente-besturen aan te sporen tot het verbeteren van den toestand der gemeente secretarissen.

Wij hopen dat deze oproep eenen beteren uitslag zal hebben dan alle vorige pogingen van het landsbestuur.

Uit de laatste inlichtingen blijkt, dat de veezikte voortdurend in Frankrijk woedt, en in verscheidene naburige departementen van ons land. De ziekte heeft zich verklaard te Haubourdin (noorden); zij is er aangebracht uit het departement der Somme, waar zij groote verwoestingen aanricht, bovenal in de omstreken van Albert. Zij heerscht thans ook in twee andere gemeenten van het arrondissement Rijsel; te Aubers en te Wahagnies. Haubourdin ligt ongeveer een uur van Rijsel; de twee andere plaatsen liggen verder van onze grenzen.

Het departement der zeeëngte van Kalais is voortdurend besmet. In het departement der Ardennen zijn verscheidene nieuwe gemeenten besmet, in de richting der provincie Namen en in de nabijheid van ons land; het zijn: Deville, Sécheval, Vigne-au-Bois, Vigne-sur-Meuse. Kortom, het Fransch Ardennen verkeert gedurig in een droevigen toestand; de geeselt neemt er toe. Men mag op meer dan veertig de naburige plaatsen van ons land rekenen, die, sedert eene maand door de runderpest zijn bezocht.

In het noorden is de toestand beter voor de

Maar de jonge scholte Asseln kende zijnen wereld. Hij danste met zijne vrouw slechts één maal rond; toen noodigde hij de gravin uit, en deze aanzienlijke dame danste met den jongen boer zeer sierlijk en bevallig op den dorschvloer van de boerenwoning, te midden van de teekijkende boeren, boerinnen, paarden, ossen en koeien.

« Gij zult toch niet boos op mij wezen, » zeide de gravin tot haren danser, « wanneer ik uwe vrouw nu dadelijk weder van u sfaem? Wij moeten ergens naar toe. » — « Lotje heeft het mij gezegd, genadige gravin! » — « Eo gij hebt er zeker in toegestemd? » — « Ik kon toch slechts den enkelen dans met haar dansen; en nu ben ik weder, door hetgeen ik te doen heb, den ganschen avond gescheiden. »

De gravin maakte op deze wijze aan den dans een einde; zij nam den arm der bruid, en verwijderde zich met haar van den deel, terwijl beide door Therese gevolgd werden. Dit kon geschieden, daar de tegenwoordigheid van de bruid of hare gezellen bij het dansen niet meer vereischt werd. Buiten werden alle drie door den gastbidder opgewacht.

Het was geheel donker geworden. Op den deel waren reeds sedert geruimen tijd de lampen opgehangen. Zij brandden ook in de tent en onder de eikenboomen, oeral waar gedanst werd, en oeral werd gedanst, zoo al niet naar de vol bezette stadmuziek op den deel, dan toch naar de viool van den dorpspeelman.

« Waar brengt gij ons naar toe? » vroeg Therese aan den gastbidder. — « Naar het Eikenkamp, » antwoordde de gevraagde.

Achter het huis bevond zich een weiland: het was het zelfde, waarop men naar den bruidspappel gelopen had. Vlak achter dit weiland begon het groote eikenbosch der hoeve, het zoogenaamde

plaatsen die ons onmiddellijk raken; maar het gevaar is er niet minder groot.

De Belgische Illustratie, welke haren vierden jaargang intreedt, beloofd voor het jaar 1871-1872 zeer belangrijk te zullen zijn en onder meer dan een oogpunt verbeteringen te ondergaan.

Wij zijn in staat gesteld de proeve van dien nieuwen jaargang deels te zien en moeten bekennen, dat de pracht der platen al hetgene overtreft wat men tot nu daarin geleverd heeft. Men doet inderdaad wonderen met de houtgravure. Eene nieuwe uitvinding voor het reproduceeren van platen en schilderijen, zal op de uitgaaf worden toegepast en het meedeelen van schilderijen van groote meesters wordt onder ander eene wezenlijke gemakkelijheid.

De premie-plaat zal voor het loopende jaer, een keurig werk zijn op den *Lucifer* van Vondel, geteekend door Gustaaf Doré, voorzeker « de koning aller teekenaars. » Is dienaar alleen niet eene voldoende aanbeveling?

De Illustratie zal, naar de uitgevers verzekeren, een grooter schat van verhalen en novellen inbonden dan vroeger. Bij de namen, die er reeds zooveel schoons in leverden, de heeren Vander Horst, Banning, de oude Valentijn, Dr. Renier Snieders en August Snieders, voegen wij nu nog dien van Hendrik Concience, die de eerste aflevering voor 1870-1871 opent met een verhaal uit het zeemansleven. Deze meewerking, wij hoeven het niet te zeggen, zal de inschrijvers welkom zijn.

De abonnementen zullen wel doen de eerste aflevering in te zien en zich te overtuigen dat de uitvoering van plaatwerk en tekst voortreffelijk mag gezegd worden. Men schrijft in bij M. Collée, boekhandelaar te Tongeren.

Grondwettelijke en bewarende associatie van het arrondissement Tongeren.

Met groot genoege kunnen wij aankondigen dat onze politieke denkwijze zich eindelijk voor goed gaat inrichten in het arrondissement Tongeren. De grondwettelijke en bewarende associatie zal weldra in werking zijn niet alleen in de stad Tongeren, maar in elk der kantons van het arrondissement. Wij juichen deze ontwaking toe. Te lang reeds hebben de katholieken geslapen, te lang hebben zij geleefd in een overdreven betrouwen hetwelk hen naar het verderf kon leiden.

De grondwettelijke en bewarende associatie heeft voor doel de verdediging onzer vrijheden

Eikenkamp. Hoe onbeduidend deze naam moge schijnen, duidt zij op de groote boerenhoeven in Westfalen een kapitaal aan, waarvoor men in andere provincien van het Pruisische koninkrijk wel een paar heerlijkheden kopen kan. Schrijver dezes heeft onder de boeren in Westfalen een ouden schoolkameraad, wien alleen voor de groote boomen in zijn Eikenkamp door een welbekenden scheepsbouwmeester — de man is sedert korten tijd overleden — niet minder dan 125,000 fr. geboden werd.

De gastbidder geleidde de drie vrouwen naar het Eikenkamp van de scholte-hoeve te Asseln. Met welk oogmerk dit geschiedde, zal nu blijken. De bruid namelijk had, hoe meer de trouwdag naderde, met des te treuriger gevoel over den vloek van den bisschop gesproken. Dit was Therese aan het hart gegaan; zij had over een werkzaam middel nagedacht om de bruid gerust te stellen; eindelijk meende zij er een gevonden te hebben.

« Lotje, » zeide zij, « ik zal voor u den spokenkiesker laten komen. »

Het jonge boerinnetje was eerst vuurrood geworden, en toen doodsbleck. Ook zij had aan dit middel misschien wel gedacht; maar al laat men zich nog zoo gaarne de eene of de andere zaak voorspellen, — als men er aan geloof, is men er toch bang voor.

« Den spokenkiesker, Therese? » — « Ja, Lotje! » — « Weet ge er een? » — « Ja, wel degelijk, en iemand die knap in zijn vak is. » — « O Therese... » — « Wel nu, wat is het? » — « Och, als gij wist hoe zwaar het mij op het hart drukt! » — « Dat weet ik heel goed; maar het zal wel lichter worden. Ik heb den spokenkiesker van den Berkenboom besteld; dat is de knapste, die er met mogelijkheid te krijgen is. »

De bruid zette op eens een zoo opperuijd,

en de handhaving der eendracht. Om haar te helpen in de volbrenging dezer zending kan zij rekenen op de ondersteuning van alle goede en vaderlandslievende burgers.

Benoeming van den deken van Tongeren.

Wij hebben reeds verleden dinsdag aangekondigd dat Mgr de Montpellier, bisschop van Luik eenen opvolger gegeven heeft aan den waardigen heer Reinartz, deken van Tongeren. De keus van Z. Hoogw. is gevallen op M. J. Peeters, thans pastoor deken te Visé.

M. Peeters zal welkom in Tongeren zijn. Nauwelijks was de betreurede heer Reinartz overleden of de openbare denkwijze duidde eenparig den heer deken van Visé aan om zijnen opvolger te zijn. De stem des volks was hier waarlijk de stem Gods.

Onze nieuwe deken is geboortig van Neeroeteren. Hij werd priester gewijd in 1850, gedurende verscheidene jaren was hij professor in het seminarie van St-Truiden, in 1863 werd hij pastoor benoemd te Hechtel en in 1868 deken van Visé.

De plechtige installatie van onzen nieuwen deken zal in de laatste dagen der maand september plaats hebben.

Op den markt van Tongeren van verleden donderdag waren te koop gesteld 263 hoornbeesten, 77 schapen, 67 magere varkens en 569 vette varkens.

— Men herinnert zich de vereeniging van katholieken, die het verleden jaer, te Geneven, onder het voorzitterschap van Mgr Mermillod, bisschop van Hebron, plaats had, en ten gevolge van welke de *Correspondance de Geneve* gesticht werd. Dit jaer zal dezelfde vereeniging plaats hebben den 2 september, te Eindsiedlen, bij de vermaarde kapel van O.-L.-Vrouw-der-Heremijten, eenige mijlen van het meer van Zurich.

Verscheidene onzer landgenooten zijn vertrokken om deel aan deze vergadering te nemen; men noemt de heeren graaf de Robiano, graaf de Nedoncelle, graaf d'Alcantara, Joz. de Hempinne en W. Verspeyen.

— Het werk der pompen is voortgezet van zaterdag avond tot zondag morgen, om het water te noon dalen, dat den koolput der *Chartroux* te Luik heeft overweldigd. Dinsdag, omtrent 5 ure s'morgens, was de gaanderij aan de ladijgsplaats, 234 meters te gelijk toegankelijk geworden. Drie werklieden daalden er in meer en hadden water tot aan de knieën. Zij hoorden roepen en toen het punt naderde waar de groef de laag *Poigne d'Or* afsnijdt, vonden zij twee werklieden, wel te pas, in een

gezicht, alsof de spokenkiesker haar reeds altofzorgen van het hart gewenteld had.

Dit bleef ook door de jonge gravin Lenhausen niet onopgemerkt. Zij vroeg naar de reden ervan, en men deelde haar die mede. De gravin had reeds veel van die spokenkieskers gehoord, maar zij had er nog nooit een gezien. Zij werd nieuwsgierig; misschien had zij ook wel iets aan zoodanigen profet voor te dragen. Derhalve was afgesproken, dat Therese op de bruiloft den spokenkiesker van den Berkenboom zou laten komen, maar vooral in stilte, zoodat niemand er iets van te weten kwam. Therese had de zaak door den voorzichtigste gastbidder laten bezorgen, op wien men zich, wat geheimhouding betrof, volkomen verlaten kon. Men was nu op weg naar den profet van de Westfaalsche heide.

« Maar Lotje, » vroeg Therese aan de jonge vrouw, « zon het nu nog noodig wezen dat wij naar hem toe gaan? De dominé heeft van middag geloof ik, toch allen angst uit u verdreven. » — « O neen, neen, Therese! » verzekerde Lotje vol ijver: « wat weet die daarvan! » — « En den spokenkiesker geloof gij? » — « O zeker! »

Vlak vooraan in het Eikenkamp stond eene groep pijn- en denneboomen, dat door eene laim van eenen vroegeren eigenaar der hoeve tusschen de oude eiken geplant was. Naar deze groep boomen, die eene soort van priel vormden, werden de jonge vrouwen door den gastbidder gebracht.

Zij traden dit priel binnen. Het was er stikdonker in, zoodat zij in het eerst niets konden onderscheiden: weldra echter zagen zij op eene zodebank iemand zitten. « Teunis! » zeide de gastbidder, « hier is de bruid met hare juffers. » De figur op de bank rees overeind. De drie meisjes konden, bij de duisternis, er maar weinig